

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul Municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2 cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor poștale,

împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2rac-201/23
NR. PIGD2-18171070-01-2rac-25082023)*

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023; Art. 432 din Codul de procedură civilă (versiunea până la 01 septembrie 2023)

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – D. Sîrbu
Curtea de Apel Chișinău, judecători – N. Budăi, A. Bostan, Gr. Dașchevici

11 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 09 iulie 2018, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2 cu privire la încasarea datoriei în mărime de 569814,25 lei și a cheltuielilor poștale.

2. Pe parcursul examinării cauzei, în cadrul ședinței de judecată din 09 octombrie 2018, reclamantii au înaintat cerere de majorare a pretențiilor, prin care au solicitat încasarea datoriei pentru perioada 15 martie 2012 – 10 iulie 2018, în sumă totală de 805 074,25 de lei.

3. Prin încheierea protocolară din 09 octombrie 2018 s-a acceptat spre examinare cererea de majorare a pretențiilor.

4. Prin încheierea din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea înaintată de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 privind ridicarea excepției de tardivitate.

5. Cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2 cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenului proprietate municipală din str. Transnistria nr. 1, mun. Chișinău, pentru perioada de până la 10 aprilie 2015, în sumă totală de 497 185,25 lei, a fost respinsă ca fiind tardivă.

6. Prin hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul Municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2 privind încasarea datoriei și cheltuielilor poștale. S-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 în beneficiul Consiliului Municipal Chișinău, cu sediul mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 83, suma de 522 800 de lei cu titlu de datorie pentru folosirea terenului proprietate municipală și suma de 7,95 lei cu titlu de cheltuieli poștale, iar în total suma de 522 807,95 de lei. S-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 în beneficiul statului suma de 15 684 de lei cu titlu de taxă de stat.

7. Prin decizia din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2,

reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili, fiind menținută hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

8. Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, apreciază drept justă concluzia instanței de fond cu privire la faptul că terenul cu suprafața de 2,52 ha, număr cadastral XXXXX, din str. Transnistria 1, mun. Chișinău, constituie proprietate municipală, fiind folosit de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, pe care sunt amplasate garajele membrilor Cooperativei. Prin urmare, deoarece terenul folosit de apelantă constituie proprietate municipală, apelanta Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 este ținută să achite plata anuală, respectiv redevența pentru folosirea terenului. Astfel, potrivit anexei la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/22 din 31 martie 2011, s-a stabilit plata anuală de 227 808 lei, iar ulterior fiind recalculată conform deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 3/23 și 3/24 din 02 aprilie 2013, prin care s-au adoptat Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare municipale și respectiv, Metodologia calculării prețului estimativ al terenurilor din intravilanul municipiului Chișinău.

9. Instanța de apel a apreciat drept nefondate afirmațiile apelantului cu privire la faptul că din conținutul pct. 21 al Regulamentului privind gestionarea resurselor funciare municipale, dar și conținutul art. 10¹ din Legea nr. 1308/1991 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, premisa indispensabilă pentru încasarea plăților de către intimați este existența unei eschivări din partea Cooperativei de a legaliza relațiile funciare, fapt ce nu se atestă având în vedere că Cooperativa s-a adresat de nenumărate ori în vederea încheierii unui contract de arendă cu proprietarul terenului, or, la caz prin acțiunea depusă se solicită plata pentru folosirea terenului pe care Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 nu a efectuat-o, plată ce urmează a fi efectuată în lipsa unui contract de arendă.

10. Totodată, cu privire la afirmațiile apelantei precum că în corespundere cu pct. 21 din Regulamentul menționat *supra*, Consiliul municipal Chișinău poate pretinde plata pentru folosința terenului începând cu 03.08.2018, adică 30 de zile de la recepționarea reclamației, ceea ce constituie suma de 209 120 de lei, instanța de apel a reținut că despre necesitatea achitării plății pentru folosința terenului, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 a fost informată suplimentar încă prin reclamația din 15 martie 2016, recepționată la 22 martie 2016 (f.d. 4, vol.I).

11. Astfel, de apel a constatat că s-a stabilit cu certitudine că lotul de pământ din str. Transnistria 1, cu suprafața de 2,52 ha pe care sunt amplasate imobilele Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 constituie proprietate municipală și s-au stabilit plățile anuale pentru folosirea terenului menționat, plăți pe care apelanta nu le-a efectuat.

12. Mai mult, instanța de fond în mod corect a respins alegațiile reprezentantului Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2, precum că, plata pentru folosirea terenului proprietate a Consiliului mun. Chișinău,

urmează a fi încasată anume de la proprietarii obiectivelor situate pe acest teren, or, din materialele cauzei, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile se constată că, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, teren situat în mun. Chișinău, str. Transnistria 1, aparține cu drept de proprietate mun. Chișinău, iar, pe bunul imobil respectiv nu rezultă că sunt amplasate careva obiective proprietate privată, fapt pentru care ar urma să se încaseze redevența de la acești proprietari.

13. De asemenea, instanța de apel reținut că deși potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile se constată că, pe terenul respectiv nu sunt înregistrate careva obiective proprietate privată a Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2, însă potrivit deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/22 din 31 martie 2011, s-a stabilit anume pentru Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2 plata pentru folosirea terenului proprietate municipală, decizie care nu a fost contestată, prezumându-se a fi legală și acceptată de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, iar prin urmare soluția primei instanțe este una justă, cu aprecierea corectă a circumstanțelor cauzei și probelor prezentate.

14. La 07 august 2023, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili, a depus recurs împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe. În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și a fost reiterată poziția Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 2 expusă în cererea de apel.

15. La 30 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs participanților la proces (f.d. 97, vol. II).

16. La 11 septembrie 2023, Consiliului municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, au depus referință asupra recursului, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei și hotărârii contestate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Potrivit art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023),

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

18. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

19. Art. 432 din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) reglementează că:

(1) „Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.”

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

20. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) prevede că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 mai 2023, fiind expediată participanților la proces la 10

iunie 2023 (f.d. 85, vol. II). Completul de judecată consideră că recursul depus la 07 august 2023, este declarat în termen.

22. Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursurile declarate de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și de Gogu Marin, prin intermediul avocatului Lungu Vasile, conțin obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

23. În consecință, nu există aparența unei încălcări a drepturilor recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

25. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

26. De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

27. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC),

pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

28. În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul înaintat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili.

29. În conformitate cu art. 432, art. 433, art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul înaintat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 2, reprezentată de avocatul Ciuperca Vasili.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc